17108

# LECTURA

HABITATGE COOPERATIU

## Cases per a tothom

SUPLEMENT DOMINICAL DE SEGRE
28 de febrer del 2021
Núm. 1.188

**Badlands** per **Eduard Roure**

# Som normals

Ja ens podem congratular de ser, en bona mesura, un país normal. Arrossegàvem un llarg temps frisant per assolir l'estatus d'altres nacions del món, i es comença a veure la llum al final d'un trajecte tan ardu. Certament, ens manquen la sobirania plena i les seleccions esportives, però hi anem fent els passos. El resultat de les darreres eleccions ens n'ha permès un altre, d'aquests passos, en el camí cap a l'anhelada normalitat: ja tenim la nostra ració d'ultradreta al Parlament.

Hem d'anar oblidant-nos d'aquella antiga quimera segons la qual Catalunya era un país distingit, un viver de sensibilitats diferenciades que proclamava la seva singularitat a despit de l'ombra de la cavernària Meseta. No serveix de res, això, de cara a la reivindicació de la singularitat! Si de veritat volem concórrer com a iguals en el gran concert de les nacions d'Europa, la nostra meta és la normalitat. No som uns elegits, no som uns campions mundials de res. Abandonem l'arrogància dels idealismes puerils. Si ens mereixem en algun moment la independència, serà perquè haurem anat assolint les fites de normalitat que s'exigeixen a qualsevol país homologable. Som una comunitat normal de l'Europa occidental que, com les seves comunitats germanes, ha decidit, via eleccions i constitució parlamentària, desentendre's de les lliçons del passat, donar cabuda a la mentida sistemàtica i la manipulació, permetre la promoció de l'odi a tot allò que és diferent, acceptar les maneres desafiadores del fanfarró violent que no sap debatre i es limita a escopir verí, concedir alegrement l'acció a les forces que volen fer retrocedir fins a les catacumbes les llibertats individuals i socials llargament suades al llarg de l'últim segle. Enhorabona.

Confiem que, ben aviat, els despistats de cada facció deixin estar les seves valoracions supèrflues pel que fa a les eleccions: que si la majoria del bloc independentista, que si la diferència entre vots i escons, que si el domini socialista a la metròpoli. De novetat estricta només n'hi ha una, i és la que ens permet ingressar a la lliga de la normalitat internacional, la de la postveritat, el retrocés notori en tots els àmbits i la injustícia.

Atenguem, si de cas, a la caiguda dels partits que en diuen liberals o que identifiquem amb allò del centre dreta; de fet, la seva ensulsiada és conseqüència d'aquest assoliment de normalitat. En qualsevol cas, gràcies també a ells, que no van pas blasmar el supremacisme identitari, com es podia deduir dels seus discursos, sinó que el van fomentar, l'autèntic, el genuí supremacisme, per adobar el terreny a aquest intimidadors i sorollosos artífexs de la conquerida normalitat europea. Els supremacistes de l'espanyolitat.

# LECTURA

SUPLEMENT DOMINICAL DE SEGRE. President: Robert Serentill Utgés. Director: Santiago Costa Miranda. Coordinadora: Anna Sàez Mateu. Redacció: Gina Domingo Massanés i Jaume Barrull Castellví. Disseny: Anna Barcala Sirvent. Dipòsit Legal: L-1641-1991

www.segre.com/lectura lectura@segre.com @SegreLectura

## Un altre model d'habitatge és possible

D'aquí a pocs dies es lliuraran les claus d'uns pisos ben situats, nous de trinca i amb piscina comunitària. Els que els habitaran no s'han hipotecat, ni els ha tocat la loteria, ni hauran de pagar un lloguer amb la incertesa de si els renovaran o si els apujaran les quotes. Són membres de la cooperativa La Closca, que han apostat per un altre model d'habitatge. Una aventura complicada burocràticament, però amb final feliç que s'ha dut a terme gràcies a la Fundació Dinamo, que cedeix l'usdefruit dels habitatges. Els futurs veïns del carrer del Bruc de Cappont pagaran una quota fixa en funció dels metres i un import inicial que se'ls retornarà si se'n van.

**N. 1.188** / 28 DE FEBRER DEL 2021

## 04. Viure en cooperativisme

**REPORTATGE.** Cappont estrena una alternativa al mercat immobiliari.

## 12. Entrevista

**SISCO SAPENA.** L'empresa Lleida.net és un referent internacional en certificacions digitals.

## 16. Memòria

**REPORTATGE.** L'Associació Àgora d'Albatàrrec crea unes rutes per visitar vestigis de la Guerra Civil.

**20.** CIÈNCIA
**21.** EN FORMA
**22.** CREADORS
**26.** ENLLÀ
**28.** GASTROTECA
**29.** ENTRE COPES
**30.** PERFIL
**32.** NOTES AL MARGE
**34.** MÚSICA
**35.** LA TRIA
**26.** 2.0
**37.** N'APPS I COLS
**39.** BACK TO THE 80'S

A la portada: Veïns del carrer del Bruc de Lleida que viuran en règim cooperatiu, per **Rafa Ariño**

HABITATGE

# Fugint de l'especulació

17108

HABITATGE

**Fugir de qualsevol tipus d'especulació per aconseguir un habitatge digne i establir un seguit d'interrelacions amb els veïns són els principals objectius de la cooperativa de vivendes, La Closca per a la gestió de 24 pisos al carrer del Bruc. Aquest projecte, pioner a Lleida ciutat, ha estat possible gràcies a la Fundació Dinamo, que cedeix l'usdefruit dels habitatges.**

Per **GINA DOMINGO** / Fotos de **RAFA ARIÑO**

Contents i il·lusionats són els adjectius que podrien definir l'estat d'ànim del Mario, l'Ignasi i la Maria, l'Encarna, la Noèlia, la Diana, el Manel o el Jorge, quan el passat sis de febrer van poder accedir a les que seran d'aquí a ben poc les seves noves llars. Ells són alguns dels beneficiats per l'actuació de la Fundació Dinamo que els ha permès accedir a un pis d'un bloc de 30 pisos al carrer del Bruc de Lleida, a Cappont, i que serà el primer a la ciutat que es gestionarà sota el model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús. Aquest model es basa en l'organització cooperativa i sense ànim de lucre per proveir habitatge digne i a un preu assequible. No s'ofereix compra ni lloguer. El que es proposa és la possibilitat de fer-te soci d'una cooperativa i participar d'un projecte de vivenda compartida, amb altres persones. El que diferencia aquest tipus d'habitatges dels convencionals "és que no és especulatiu i el que impera és la propietat col·lectiva", explica Glòria Rubio, de l'equip tècnic de la Fundació Dinamo. "Nosaltres sortim dels paradigmes de l'habitatge convencional de lloguer o hipoteca, on prima la propietat privada i individual, i fem exactament el contrari perquè l'essència del model és la propietat col·lectiva".

La dinàmica per a la constitució d'una cooperativa d'habitatge pot semblar en un primer moment un pèl enrevessada per la quantitat d'entitats i institucions que hi intervenen. En aquest cas hi han inter-

**IL·LUSIONATS.** Els nous veïns saluden des dels balcons.

vingut fins a cinc institucions: Dinamo, Ponent Coopera, Habitat 3, la Paeria i la Generalitat, "però al final el model se simplifica ja que després de tot el procés burocràtic el que queda és qui gestiona la cooperativa", explica Mario, un dels joves que han aconseguit un pis del carrer del Bruc, que afegeix: "Dinamo el que ha fet és cedir el dret d'ús dels habitatges directament a La Closca, que és la cooperativa que hem constituït els usuaris".

Després d'una selecció dels usuaris que es fa d'acord amb la Llei d'Habitatge Públic de la Generalitat, cada soci paga 250 euros per entrar a la cooperativa. Després, "per accedir a la vivenda, en aquest cas, s'ha establert un abonament de 4.000 euros per habitatge. Amb aquests diners posarem a punt l'edifici, s'han de contractar els subministraments, fer alguns treballs, etc.", apunta Mario que matisa que "els 4.000 euros es poden abonar trimestralment i es retornen a l'usuari si deixa l'edifici". A més aquest fons que gestiona la cooperativa està previst que serveixi "d'ajuda per pagar la quota d'algun usuari que puntualment es pugui quedar sense ingressos".

La selecció d'usuaris per accedir a aquests tipus d'habitatge protegit es basa en els barems establerts per pisos de protecció oficial: es tenen en compte els ingressos de les persones sol·licitans; no es pot tenir en propietat cap immoble...

La mitjana d'edat dels nous usuaris de l'edifici del carrer del Bruc està entre vint i trenta anys. "La majoria són molt joves, menys jo", apunta l'Encarna, que en té 68 i s'ha jubilat recentment. L'Encarna ha estat "tota la vida de lloguer en un pis del barri de Balàfia i "volia fer un canvi", un canvi que la lliurarà d'augments de lloguer inesperats o de cancel·lacions de contractes per part del propietari. "Estic contentíssima. Vaig ser de les primeres a apuntar-m'hi i vaig poder escollir un pis de dos habitacions. Al març m'hi instal·lo".

La Diana, educadora ambiental, no para, amunt i avall. Amb un metre a la mà va prenent mides dels diferents espais del que serà el seu pis. "Me'n vaig assabentar per un post a les xarxes. Jo ara estic de lloguer i se m'acabava el contracte. A banda de tot el tema econòmic, una de les qüestions que més m'interessen és la interrelació que s'estableix amb els veïns. Se suposa que si entres en un projecte com aquest és que t'agrada formar part d'una comunitat", explica. De la mateixa manera opinen la Maria i l'Ignasi, ells s'han quedat un dels àtics de tres habitacions. "Ens agrada molt la idea de viure en una comunitat. Establir relacions reals amb els veïns", afirma l'Ignasi, que puntualitza: "Evident-

**El projecte té sis pisos** destinats a emergència social que està gestionant l'ajuntament de Lleida i Habitat-3

**ELS DE L'ÀTIC.** L'Ignasi la Maria seran uns dels veïns dels àtics de tres habitacions.

**EL MILLOR MODEL.** Per al Mario, el model cooperatiu evita les especulacions.

LA DINAMO

# **Sis iniciatives** en marxa arreu de Catalunya

**La Fundació Dinamo** té en aquests moments sis projectes en marxa arreu de Catalunya:

**La Closca (Lleida).** La Dinamo recupera un edifici del mercat privat per donar-li ús social, cedint l'usdefruit a 2 entitats: 24 habitatges seran per a la cooperativa d'usuaris d'habitatge cedits per un període de 50 anys prorrogable 25 anys més i 6 habitatges seran per a la gestió d'una entitat social com a habitatges d'emergència. Pel que fa a l'edifici, està totalment acabat i per entrar a viure, compta amb un pati interior de 246 m$^2$ amb piscina i un espai comunitari. Els habitatges de 35 a 76 m$^2$ compten amb calefacció i aire condicionat, acabats de qualitat i vidres tèrmics. Es preveu entrar a viure als habitatges el primer trimestre d'aquest any.

**Sotrac (Barcelona)** té per objecte la construcció de 38 habitatges cooperatius a un solar públic ubicat al recinte de Can Batlló, districte de Sants-Montjuïc, adjudicat via concurs per l'ajuntament de Barcelona el 2020.

**La Tartana de Can Bofill (Barcelona)** neix de la lluita per mantenir l'activitat agrària a la serra de Collserola, a través de la rehabilitació de la masia i el treball productiu de les terres de la finca. El projecte inclou tres grans eixos: la producció agroecològica, l'espai d'habitatge format per 4 unitats de convivència, i la dimensió social, entenent Can Bofill com un espai col·lectiu. La finca ha estat adquirida per part de Coop57, en el marc definit com a "sòl comunitari".

**La Titaranya (Valls)** és un projecte cooperatiu situat al nucli antic de Valls, un dels més degradats socialment i físicament de tot Catalunya. El projecte neix impulsat pel Casal Popular La Turba i pretén la revitalització de l'entorn a través de la construcció de 23 habitatges i la generació d'espais d'ús social i comunitari oberts al barri i al teixit associatiu, cultural i cooperatiu del municipi. La cooperativa incorpora unitats de convivència i entitats socials com són la cooperativa de consum La Bajoca, la cooperativa de treball l'Economat, l'entitat Llumull Accions Audiovisuals i l'associació El Bou de Valls, entre d'altres.

**La Raval (Manresa)** és un projecte d'habitatge cooperatiu intergeneracional que té com a principial objectiu viure la vida comunitària. La cooperativa està formada per un grup heterogeni de persones d'entre 2 i 72 anys, que volen desenvolupar un projecte de criança compartida així com treballar per un envelliment digne i en comunitat. Es va constituir l'any 2018.

**La Morada (Barcelona)** és un projecte cooperatiu impulsat per un grup de lesbianes, trans i dones, provinents de diverses trajectòries de militància feminista a la ciutat de Barcelona. El projecte fa una aposta per un model d'habitatge cooperatiu feminista que es materialitzi en un projecte de convivència.

ment els preus assequibles de les quotes són un punt important i, a més, saps que no hauràs d'estar pendent de les fluctuacions especulatives del mercat immobiliari".

El Manel té 59 anys i en porta cinc vivint a Lleida i compartint pis on diu que sempre surten problemàtiques. "Aquesta oportunitat de viure en comunitat però a la vegada tenir el teu pis és la millor opció. Ets una mena de llogater però tens tota la capacitat de decidir sobre l'edifici on vius" .

La Noèlia es va assabentar del projecte per les xarxes socials. "És una manera de viure diferent, és establir una xarxa de complicitats amb els veïns, és sortir de l'individualisme i tornar una mica a la humanitat. De vegades anem tant a sac entre la feina i tot plegat, que ens oblidem que potser el veí necessita la teva ajuda i molts cops ni els arribes a conèixer".

Els usuaris, a més de les aportacions per entrar a la cooperativa i crear un fons estable, paguen mensualment una quota que va dels 295 euros pels pisos més petits d'una habitació, passant pels 370 de dues, fins als 650 pels de tres habitacions. Aquestes quotes són les que van a parar a Dinamo per tal d'amortitzar el préstec que li va concedir l'Institut de Finances de la Generalitat per la compra de l'edifici per un import de dos milions d'euros.

Pel que fa als sis habitatges que se cediran a l'Empresa Municipal d'Urbanisme per lloguer social es destinaran a la taula d'emergència.

Segons l'ajuntament de Lleida, encara falten alguns tràmits burocràtics. Tot i que la cooperativa La Closca ja està constituïda falta que aquesta signi la participació de l'entitat Habitat-3 i que aquesta cedeixi els habitatges a l'EMU, d'acord amb el conveni de cessió d'habitatge que, segons la Paeria, estan acabant de redactar.

**ESTABILITAT.** Les quotes fixes de La Closca donen estabilitat.

**REUNIÓ.** Primeres trobades de la cooperativa La Closca.

# Què és la **Dinamo**?

**La Dinamo** és una fundació que neix amb l'objectiu de fomentar i promoure la implantació del model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús com una alternativa als models convencionals d'accés a l'habitatge, així com normalitzar la seva existència.

La Dinamo és una eina de suport per a aquelles iniciatives que contribueixen d'alguna manera en l'extensió dels projectes d'habitatge cooperatiu, i col·laborar amb elles per fer possible la rèplica d'experiències pel territori.

El model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús es basa en l'organització cooperativa i sense ànim de lucre per proveir habitatge digne a un preu assequible a les persones sòcies que la conformen.

Hi ha cinc eixos centrals que defineixen el projecte:

**L'absència de lucre i la preservació de la propietat col·lectiva.** S'aposta per garantir el manteniment de la propietat col·lectiva del sòl i l'edifici al llarg del temps i evitar la individualització de la propietat o les pràctiques especulatives amb l'habitatge, sigui a títol individual o col·lectiu. La propietat col·lectiva és doncs una aposta per l'habitatge com a bé d'ús i sense ànim de lucre.

**L'assequibilitat i inclusivitat dels projectes.** Des de Dinamo es treballa perquè l'habitatge cooperatiu sigui una alternativa assequible i inclusiva per al màxim de llars, de diferents nivells d'ingressos i grups socials i culturals. S'entén la inclusivitat com una eina contra desigualtat en l'accés a un habitatge digne i adequat.

**El foment de l'autogestió i la construcció de comunitat.** En aquest model es considera essencial que la governança i el lideratge de les cooperatives sigui dels socis usuàris i no de gestores externes alienes al projecte, que basa bona part de la seva filosofia a teixir una comunitat a través de la solidaritat i el suport mutu, la convivència, les cures i el consum cooperatiu.

**El compromís amb el creixement del model i la intercooperació.** Cada projecte s'entén com un espai d'oportunitat des d'on contribuir a fer créixer el cooperativisme d'habitatge, generant estalvi col·lectiu, ajudant al naixement de noves cooperatives i enxarxant-se per defensar interessos comuns. Aquest compromís inclou una àmplia relació amb altres entitats i empreses per enfortir el mercat social.

**La coresponsabilitat amb l'entorn i el dret a l'habitatge.** El model cooperatiu esdevé una eina més en la lluita compartida pel dret a l'habitatge. Així mateix, s'aposta per la generació de projectes compromesos amb el medi ambient, dibuixant experiències ambientalment sostenibles, i amb el territori, obertes i enxarxades amb el teixit social i veïnal de l'entorn.

ENTREVISTA

# Sisco Sapena: **“La pandèmia ens ha beneficiat, érem al lloc exacte en el moment adequat”**

Fa més de vint-i-cinc anys va intuir que els SMS podien ser una bona eina per començar a desenvolupar la certificació digital i avui en dia la seua empresa és l’única de l’estat espanyol que cotitza a les borses de Madrid, París i Nova York. Sisco Sapena és el CEO i el president del consell d’administració de Lleida.net, firma que va tancar el 2020 assolint la xifra dels mil milions de certificats digitals en un sol any en tot el món. Es diu ràpid, però ha trigat un quart de segle a arribar fins aquí. Evita el qualificatiu de visionari, prefereix pensar que és un tipus pragmàtic i valent.

Per **JAUME BARRULL CASTELLVÍ**

17108

Fa un any aparcar el cotxe al pati d'armes del Parc Científic i Tecnològic de Gardeny era una odissea. Avui és una immensa esplanada gairebé desèrtica. La pandèmia ha forçat el teletreball i ha enviat centenars de persones cap a casa. Sisco Sapena dirigeix Lleida.net des del seu despatx, situat a l'ala més occidental de la tercera planta de l'edifici H1 i explica que "amb la pandèmia no vaig deixar de pujar i durant setmanes pràcticament al parc només ens hi estàvem el guarda de seguretat i jo".

**– Lleida.net es dedica a la certificació digital, com els ha afectat la pandèmia mundial?**

Com a empresa ens ha beneficiat. El típic cas de ser al lloc idoni amb el producte adequat i en el moment exacte. Fa molts anys que treballem convençuts que oferíem un producte amb moltes possiblitats. Fins al març passat moltes empreses eren reticents a la digitalització perquè els processos analògics funcionaven i la gent es resistia a fer canvis. Amb la interrupció forçada dels processos analògics s'ha accelarat la digitalització.

**– I s'ha fet ràpid i malament o la base ja estava prou consolidada?**

Diguem que es fa cada vegada millor, deixem-ho així.

**– Van fregar el col·lapse?**

Vaig haver de trucar personalment una per una a totes les persones que havien passat per l'empresa de becàries els darrers quatre anys per veure si estaven disponibles per incorporar-se d'un dia per l'altre. Havia d'assumir l'allau de noves altes per poder enviar correus i SMS certificats. En pandèmia no tothom pot créixer en aquesta mesura a nivell nacional i internacional. També ha suposat una certa tensió interna perquè créixer tan ràpidament posa a prova totes les costures de la companyia.

**– Sembla que se'n surten.**

Ara mateix el nostre valor borsari és d'uns 100 milions d'euros i a l'estiu l'estiu vam arribar als 160. Cotitzem a tres mercats: Madrid, París i Nova York. Som l'única de tot l'estat que ho fa.

**– Es va vendre la moto per endegar l'empresa i ara presideix el consell d'administració d'una firma amb 2.700 accionistes. Ha sentit mai vertigen?**

Pel fet de créixer no. El camí es fa caminant i tot el que hem anat fent és un procés que hem viscut de forma natural. Em fa més por intuir una oportunitat i no intentar aprofitar-la.

**– És una filosofia amb molt sentit quan s'ha pogut assolir l'èxit.**

Però és la que et permet tenir-ne.

**– Si fracasses i acabes endeutat potser ja no hi creus tant.**

Jo de tarannà soc optimista i tranquil. M'enfado poques vegades. La dona diu que en lloc de sang tinc orxata. Quan m'enfado, m'enfado, però soc molt pragmàtic i això ens ha permès sobreviure. Ara som una petita multinacional de butxaca.

**– Van començar apostant per l'SMS quan tothom pensava que era una aplicació obsoleta.**

Vam fer el mateix que s'havia fet amb el telegrama. Fa cinquanta anys que estava desfasat, però se li va donar una caràcter fefaent, es va convertir en una comunicació oficial fins fa dos o tres anys. Nosaltres hem donat una funció nova a una aplicació vella i li hem allargat la vida útil. Ara és una part més del negoci, nosaltres certifiquem tot tipus de comunicacions i registres digitals.

**– Quins sectors són més receptius al seu producte?**

Banca, assegurances, fintech (tecnològiques financeres) i energètiques.

**– Fan certificacions digitals i no ha citat l'administració.**

La poca cosa que fem amb el sector públic sobretot és de fora.

## SISCO SAPENA

"A Lleida.net dediquem entre un milió i un milió i mig d'euros anuals a R+D, és imprescindible per sobreviure a llarg termini"

"Vaig descobrir internet a finals dels vuitanta. Els radioaficionats, com jo, érem friquis que teníem l'esperit de la xarxa global"

L'ajuntament de Johannesburg ens ha contractat deu milions de notificacions d'impostos per aquest any.

**– Quan arriba una carta certificada Correos en guarda una prova en paper. I vostès?**

Som un testimoni digital. Guardem un registre de totes les comunicacions que passen per les nostres mans.

**– I qui els converteix en una companyia amb paraula?**

Som operadora de comunicacions amb llicència i som considerats com a tercers de confiança davant de les autoritats. Nosaltres donem fe que el dia tal el remitent X va enviar una comunicació amb tal contingut al destinatari Y. El primer SMS que es va acceptar com a prova judicial va ser en un cas que portava la meua germana, que és procuradora. Era un cas de desnonament, van fer fora el seu client de casa seua perquè el jutge va considerar que la propietat havia avisat del deute prou vegades i de manera contrastada. Però no és l'únic que fem, tenim gairebé dues-centes patents registrades en més de seixanta països de tot el món.

**– Tampoc s'escapen dels plagis?**

Ens han arribat a copiar fins i tot les faltes d'ortografia. Dediquem bastant esforç a protegir-nos de tercers a nivell internacional.

**– Tota l'empresa fa olor d'èxit, no ha patit cap fracàs?**

Molts.

**– Però no l'han tombat.**

Ens aporten coneixement per no caure en el mateix error en les mateixes circumstàncies. Hi ha productes que hem llençat sense èxit i al cap de dos anys han funcionat. Senzillament hi hem confiat i han canviat les circumstàncies. Hem tingut capacitat d'aguantar, no ens hem posat nerviosos. Si es fan bé les coses, una derrota no implica perdre la guerra. Avui en dia em sembla que la gent pensa i actua massa a curt termini, falta mirada llarga.

**– L'era digital és immediatesa.**

Per bé i per mal.

**– També té un punt de FarWest?**

És l'exploració contínua. El món en l'era digital cada vegada és més petit i les empreses que presten serveis a nivell internacional cada vegada han de ser més grans. Volem ser d'aquestes escollides, expandir-nos amb les nostres tecnologies.

**– Això implica R+D?**

Hi dediquem entre un milió i un milió i mig cada any. És imprescindible per sobreviure a llarg termini.

**– Quan va descobrir internet?**

A finals dels vuitanta.

**– Estem parlant de quan era una cosa de quatre friquis visionaris?**

Jo era radioaficionat, així que ja érem friquis i teníem l'esperit de la xarxa global. Érem gent d'arreu del món que ens connectàvem per parlar amb desconeguts.

**– Ha tingut sensació d'anar un pas al davant?**

No he pensat mai en aquests termes. He previst una necessitat i hem desenvolupat una tecnologia per cobrir-la.

**– Per evolucionar s'ha de delegar?**

Tinc un equip excel·lent. Hi confio perquè dominen les seues àrees. Això em permet centrar-me a crear. L'empresari que fa d'home orquestra no té temps per allò que realment és imprescindible.

**– Cap a on va Lleida.net?**

El 2020 vam arribar a les mil milions de certificacions en un any, el proper objectiu és posar-hi un zero.

ALBATÀRREC

# Trinxeres de memòria

La memòria que es perd és la que s'abandona. Per posar-hi remei l'Associació Àgora d'Albatàrrec ha localitzat i catalogat una vintena llarga de vestigis de la Guerra Civil. A través de quatre rutes, per fer a peu o amb bicicleta, ens descobreixen una xarxa de trinxeres, dipòsits i nius de metralladores de quan el front de guerra es va instal·lar al riu Segre.

Per **JAUME BARRULL CASTELLVÍ**

Quan parlem de memòria històrica la idea de girar full té massa lletra petita. Els titulars de neó que ens conviden a mirar només el futur sovint els encenen aquells que no volen reconèixer el passat. "Parlar-ne i recordar-lo no sempre ha de ser un exercici traumàtic. Inventariar i mirar de dignificar aquells espais que ens expliquen coses de la nostra història recent és un exercici necessari per tal de mantenir el testimoni d'uns episodis clau per comprendre el nostre present", reflexiona Jordi Cebolla. Ell és d'Albatàrrec i membre de l'associaió Àgora, que en els darrers temps ha situat en el mapa les restes que queden de la Guerra Civil al municipi. Nius de metralladores, dipòsits d'aigua i trinxeres són els elements més habituals.

"La majoria de construccions són nius de metralladores que es van construir, segurament, per anar controlant els accessos al poble. El riu Segre va ser un front estable durant molts mesos i els pobles que hi són frontera es van convertir en zones sensibles", explica Joan Ramon Segura, veí del poble i membre del grup de recuperació de la Memòria Històrica del Centre Excursionista de Lleida, que ha col·laborat en el projecte.

Parlar i caminar. Preguntar a la gent del poble i resseguir tots els racons del terme ha estat l'estratègia que han seguit per anar localitzant els diferents vestigis, sovint amagats sota la malesa. "A dia d'avui el que ens queda són petites construccions fetes amb ciment i pedres. Qualsevol altre element que formés part de l'obra ha desaparegut en la majoria dels casos. Després de la guerra hi havia gent que en va voler aprofitar el ferro i els va destruir en la mesura que ho necessitava per anar treient el metall", explica Segura. "A més a més no tots els van fer amb ciment de la mateixa qualitat: mentre alguns es mantenen molt bé n'hi ha que també veus que es desfan més fàcilment i que acusen el pas del temps". També n'hi ha que, com el que han batejat com el Puzzle, els nens de la postguerra van destruir. "He parlat amb gent gran del poble i expliquen que als anys quaranta si trobaven bombes les posaven a dins del niu i les feien explotar. Fins i tot, si no petaven, hi calaven foc per mirar de forçar-ne la detonació". El resultat és un grapat de blocs esventrats sobre un marge, en un petit planell lleugerament més elevat que la resta. Tot i que el front era al riu, que queda a la banda occidental del terme, la

majoria dels espais recuperats són a l'altra banda, "als principals camins d'accés al poble".

Els diferents espais que han localitzat es troben en circumstàncies diverses. "Hi ha un niu que el pagès va reconvertir en bassa per regar el seu tros, un altre no hi ha fet res i està impecable, tal qual va quedar després de la guerra. Per poder-lo deixar visitable només cal treure la runa i la brutícia que hi ha ha dins", explica Cebolla. Altres construccions van desaparèixer, com un habitacle, segurament un polvorí, que el Ramon del Xato i el seu pare van colgar de terra el dia que van aplanar el terreny de la finca. "Ara això no ho faríem, però aleshores les coses es feien així i aquest tipus de instal·lacions feien més nosa que servei". Ningú l'hi pot retreure, la consciència sobre el patrimoni és un fet modern i fins i tot ara, que la societat ho té prou assumit, encara costa que les administracions hi posin de la seua part. Un dels seus objectius a mitjà termini és mirar d'aconseguir que tot aquest patrimoni es converteixi en Bé d'Interès Local, així se'n podria garantir la supervivència sense que això tingui cap repercussió en els propietaris dels terrenys.

Les rutes són circulars i comencen i acaben al poble. La majoria es mouen per camins que es perden entre camps i torres, en el paisatge habitual dels pobles del Segrià. Hi ha quatre propostes que van canviant de color segons la seua dificultat. Una ruta, la negra, la més llarga, puja fins al Tossal de Pedrós, el punt més alt de terme. "Aquí hi havia instal·lacions de comunicacions vinculades a l'aeròdrom d'Alfés, trinxeres i bateries antiaèries", explica Segura. Amb la complicitat dels pagesos, orgullosos de descobrir que atresoren part de la història, des d'Àgora plantegen una mirada local amb perspectiva global.

**EL PUZZLE.** Aquest niu de metralladores va ser destruït per la canalla del poble que jugava a fer-hi esclatar bombes durant la postguerra.

17108

**VISTES ESTRATÈGIQUES.** Des d'aquest niu, situat al peu d'un petit turonet, es tenen bones vistes dels camins que accedeixen al poble i de Lleida.

**Alguns dels vestigis han** estat aprofitats pels pagesos com a instal·lació per al reg o senzillament ignorats sense més

**Les rutes són una bona** excusa per fer una mica d'exercici, conèixer el terme d'Albatàrrec i fer un recorregut per la història

**NIU DE METRALLADORES.** Situat molt a prop del poble, és un dels més ben conservats del terme d'Albatàrrec.

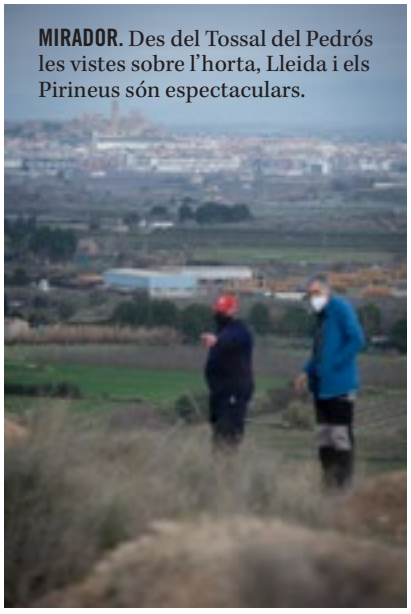

**MIRADOR.** Des del Tossal del Pedrós les vistes sobre l'horta, Lleida i els Pirineus són espectaculars.

**RUTES DE LA GUERRA A ALBATÀRREC**

**Associació Àgora i CEL.** Per a més informació podeu consultar el web: culturalagora.cat

## Lo teorema

@FerranMontardit

per **FERRAN MONTARDIT**
Matemàtic

# Aritmètic i geomètric

**Fa unes setmanes,** en un informatiu, el presentador va dir que el nombre d'infectats per la Covid creixia exponencialment ja que cada dia hi havia 1.000 nous infectats. Això vol dir que si es parteix, per exemple, d'un valor inicial de 10.000 infectats, l'endemà n'hi haurà 11.000, i el següent 12.000, i el següent 13.000 i així successivament. Per conèixer el nombre total d'infectats un dia només cal sumar 1.000 al nombre d'infectats del dia anterior. Evidentment el nombre d'infectats va creixent però no és un creixement exponencial, és un creixement que s'anomena lineal i els números 10.000, 11.000, 12.000, 13.000… formen el que es diu una progressió aritmètica. Si en lloc de sumar anem restant tindrem un decreixement.

Perquè aquest creixement fos un creixement exponencial caldria que el nombre d'infectats cada dia es multipliqués per 2 per exemple. Així partint d'un supòsit de 10.000 infectats el primer dia, el segon dia n'hi hauria 20.000, el tercer 40.000, el quart dia 80.000… veient que el nombre d'infectats creix molt més ràpidament que el cas anterior. Ara direm que els números 20.000, 40.000, 80.000, 160.000... estan en progressió geomètrica. Si el número pel qual anem multiplicant és un número entre 0 i 1 aleshores tindrem un decreixement… i per això és molt important tenir aquell famosa taxa de contagis per sota de l'1. Aquest tipus de progressió modelitza moltes situacions i és força utilitzada en matemàtiques, economia, estudi de poblacions, càlculs d'hipoteques o amortitzacions, augments o disminucions successives de preus, ampliacions de fotocòpies... i fins i tot la separació dels trastes d'una guitarra!

Per entendre bé la dimensió del creixement exponencial d'una progressió geomètrica m'ajudaré d'una coneguda llegenda índia. El rei Iadava havia perdut el seu fill en un combat i el savi Sessa li va dissenyar un joc per fer-li passar la tristesa. El joc consistia en un tauler de 64 caselles i unes peces que s'havien de fer moure amb uns moviments determinats. Un cop explicades les instruccions del xaturanga (l'avantpassat dels escacs) el rei es feu un bon fart de jugar, i com que s'ho va passar pipa amb el joc decidí premiar el savi que l'havia inventat dient-li que demanés el que desitgés. El savi, en lloc de demanar un castell o una altra cosa similar que hagués demanat qualsevol altre en aquell temps, va demanar al rei que posés un gra d'arròs en la primera casella del taulell, 2 grans d'arròs en la següent casella, 4 en la següent, 8, 16, 32… i així anant multiplicant cada cop per 2 fins a omplir les 64 caselles. El rei se'n va enfotre, de l'excentricitat del savi, i va demanar als seus algebristes que li calculessin els grans d'arròs necessaris per acontentar-lo. Quan el rei va saber que en l'última casella havia de posar 9.223.372.036.854.775.808 grans d'arròs i que en el total del tauler n'hi hauria d'haver 18.446.744.073.709.551.615 va embogir. Suposant que 100 grans d'arròs pesen uns 2,5 grams, caldrien 461.169 milions de tones d'arròs. Perquè us feu la idea, la producció mundial d'arròs el 2020 segons la FAO va ser de 510,6 milions de tones i, per tant, necessitaríem la producció mundial d'arròs durant 903 anys per acontentar el capritxós savi.

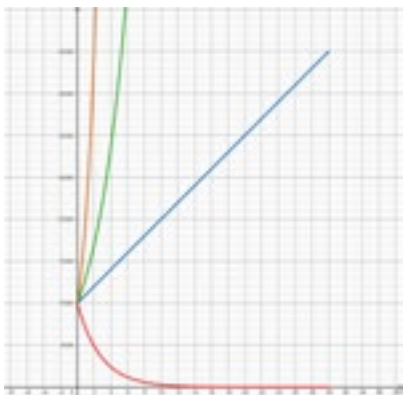

**CREIXEMENTS**

En aquest gràfic podem comparar els creixements. Les corbes de color taronja i verd creixen exponencialment, en canvi la corba de color blau creix linealment, molt més lentament. La corba roja segueix un decreixement exponencial.

# #cerclelectura

ESPAI CERCLE A INSTAGRAM @segrediari

## Llibres

Nocturna **@sisco_acosta**

## NIT ENDINS

**Vidal Vidal.** Pagès Editors, 2011.

Una relíquia perduda, un crític gastronòmic de mitjana edat encara més perdut que emprèn la seva recerca, tot buscant el sentit a la pròpia vida, adulteris en hotels de pas i cambreres russes de clubs nocturns, l'evocació d'una ciutat en la distància i la radiografia d'una època concreta, al llindar del segle XXI... Sobre un canemàs bastit amb aquests i altres elements, Vidal Vidal escriu una original novel·la de carretera amb banda sonora i rerefons històric medieval, a través d'un autèntic *tour de force* literari, tenyit de nostàlgia i emotivitat, amb tocs d'ironia.

# #cerclelectura

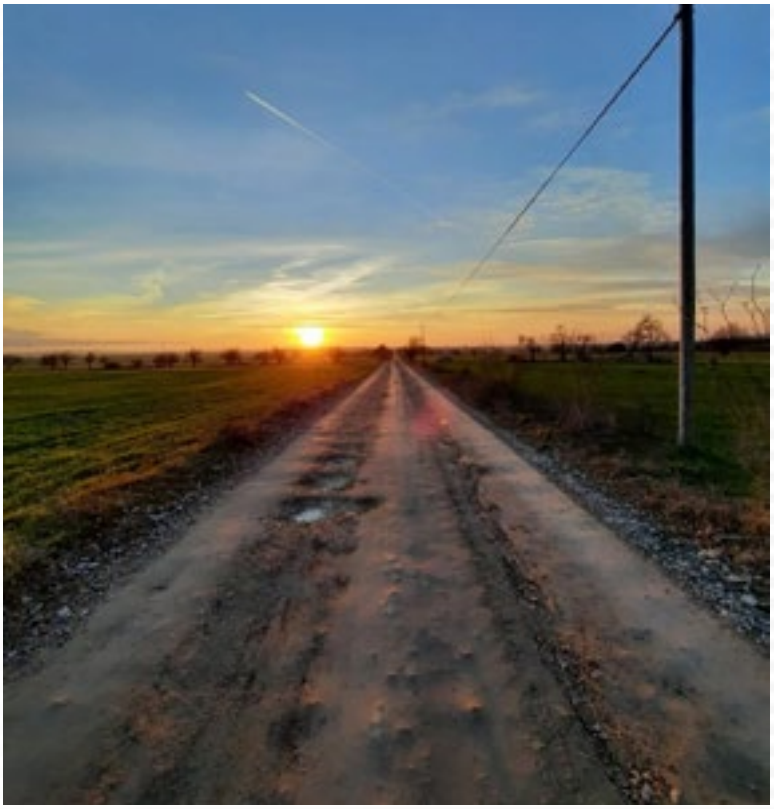

Posta de sol **@lluistarrega**

Sense filtres

Prohibit el pas **@l3lboig**

La màgia de la nat

@alba.casteras

[•••]

Tot just sobrepassada per damunt la carretera de Vielha, l'Andreu afigura amb un tomb instintiu de coll a la dreta el cartell il·luminat de l'hotel Formule 1, enmig de la solitària esplanada del nou polígon de Torrefarrera que s'estén al nord de l'ample talús per on discorre l'autovia, encara a mig omplir les parcel·les entre els vials ja urbanitzats, de moment més solars disponibles que naus edificades. Allà baix va ser on va començar tot.

[•••]

ura @jaume_mister

When you appear as an angel... @nakorstein8

# #cerclelectura

Fulles **@poeta_anonimo**

Colors de tardor a la Noguera

[•••]

Pel camí s'havia delectat en la contemplació del cromatisme autumnal dels arbres que posaven una nota de color a la monotonia terrosa dels camps llaurats. La tardor havia rovellat les fulles dels plataners i altres caducifolis dels marges, que refulgien com un retaule barroc acabat de restaurar. un calidoscopi de branques en flames, un incendi sense fum, Els alts ramatges lluïen tota la gamma d'ocres i torrats, de cuiros i coures, d'aram i or vell, fins i tot alguna pinzellada de roig sanguini. L'espectacle de les capçades policromes, amb la seva resplendor mat de joia antiga una mica tacada d'òxid, li havia provocat una impressió estètica tan forta que en algun moment de descuit per l'embadaliment quasi el va fer sortir de la carretera.

[•••]

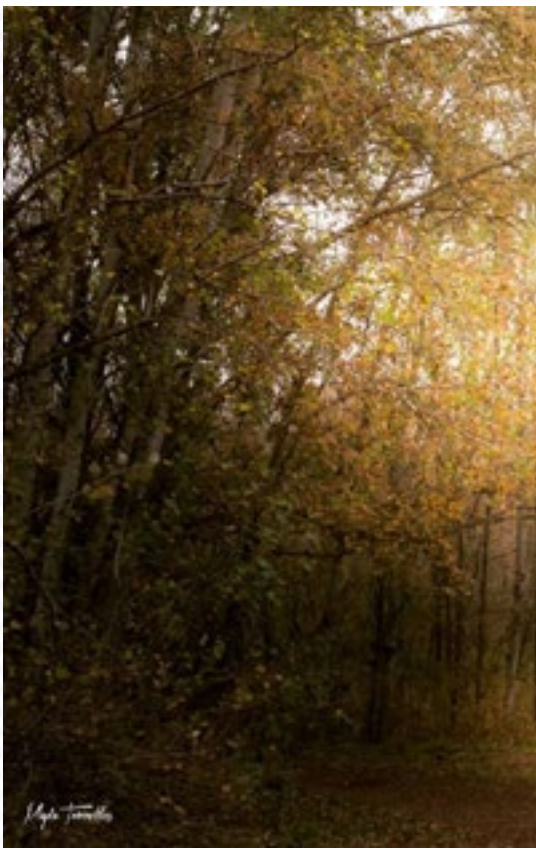

Daurats

@josepborrasborras

Tarda d'or

@gelen3punt0

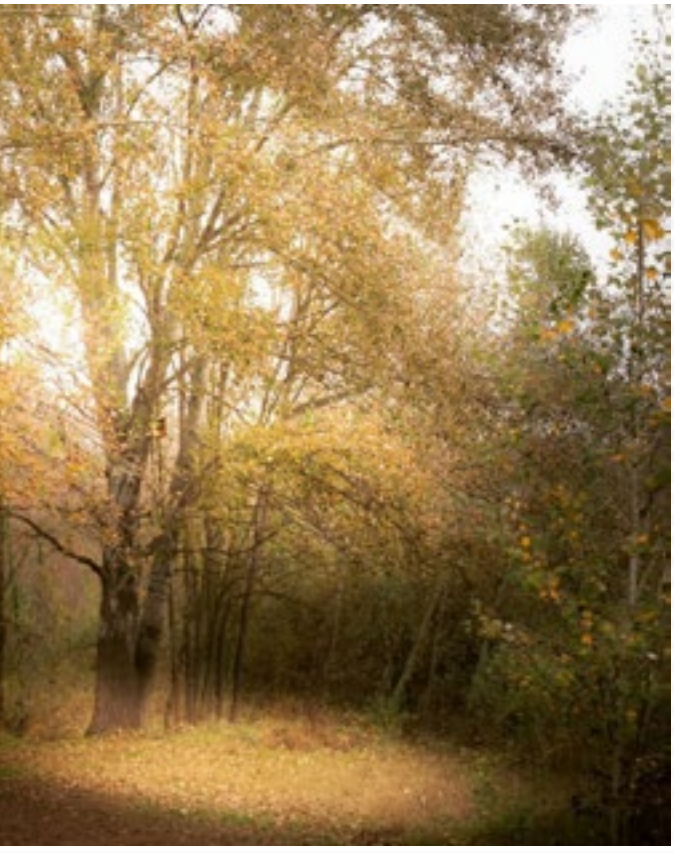

@magtorrelles

Tardor

@ratpaune

# #cerclelectura

[•••]

Van anar a prendre un cafè a la mateixa cafeteria del Carrefour, les bosses de plàstic plenes de menjar amuntegades entre la taula i la vidriera que dóna al passeig de Ronda, més intuït que no vist a través de la boira espessa dels vidres entelats. En mitja hora es van posar al corrent de les seves vides d'ençà que no s'havien vist i amb prou feines havien tingut notícies l'un de l'altre, malgrat haver quedat després de la ruptura en teoria com amics que es conjuraven a mantenir-se en contacte periòdic.

[•••]

Centre comercial

Tú y yo

**@jennie451club**

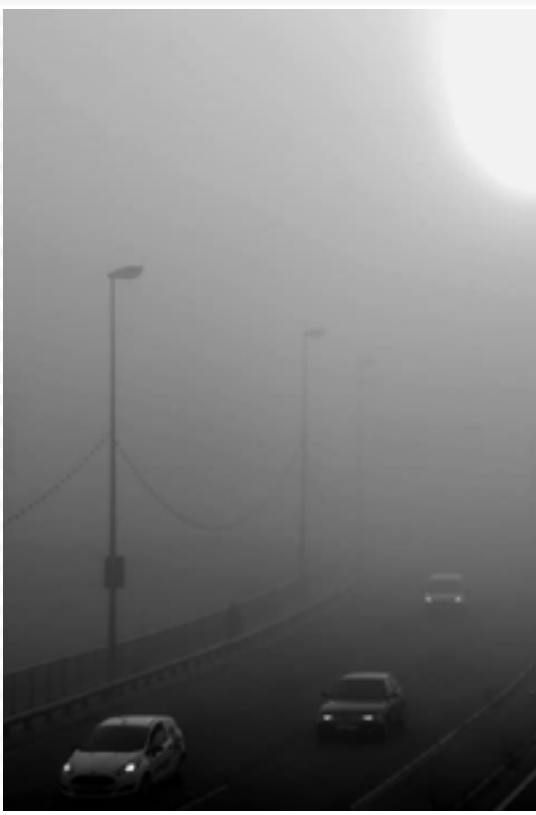

Contrast

@jc.boma

Fem un cafè?

@moisesmat

@jaumeza

Recuerdo

@femunte

[...]

Ara vivia en una casa sense cortines. La fatiga i el desencant subsegüent l'havien deixat vacunat contra qualsevol pretensió de dotar la seva nova llar –tan assolada i provisional que ni tan sols mereixia aquest nom– amb els detalls d'ambientació i les comoditats mínimes que acostumen a denotar la voluntat d'arrelament, de convertir l'espai entre quatre parets en un recer enfront de tota classe d'inclemències físiques i anímiques, el castell a què tot home creu tenir dret i on aspira a trobar-se a gust i segur.

I vosaltres, què hi veieu per la finestra? **@olga_mayora**

[...]

Busca'ns a Instagram **@segrediari** i comparteix la teua foto amb el *hashtag* **#cerclelectura**.

Podràs guanyar un àpat per a 2 persones a l'emblemàtic

Parador del Roser de Lleida

PARADORES

Fins al 30 d'abril del 2021

# El desconegut art de seure bé

## ELS MALS COSTUMS SÓN MOTIU DE DOLÈNCIES MOLT VARIADES

Per **LLÚCIA BANYERES**
Directora Tècnica EKKE

**Esmorzar,** conduir, treballar, dinar, anar a classe, fer deures, sopar... són algunes de les activitats que acostumem a fer asseguts. Sabem que és important evitar moltes hores diàries en aquesta posició. No obstant, quan sigui imprescindible seure intentarem agafar la millor postura possible.

**1.- Posició del cap:** Procura que la barbeta apunti cap al primer terç de l'estèrnum (o cap al pit, sense forçar) i et permeti mirar endavant. D'aquesta manera respectem la curvatura natural de la columna cervical.

**2.- Posició del tòrax:** Fes que el pit miri cap al sostre.

**3.- Posició de les espatlles:** Aconsegueix que les espatlles estiguin sota les orelles, no més endavant. Relaxa-les de manera que quedin naturalment allunyades de les orelles.

**4.- Posició del tronc:** Evita seure en posició geperuda. Estén la columna.

**5.- Posició dels malucs:** La cintura dreta i esquerra convé tenir-les a la mateixa alçada. De la mateixa manera cal evitar rodar la pelvis massa endavant, marcant un excés de curvatura lumbar. També cal defugir de la mala postura més habitual: deixar caure la pelvis endarrere. En aquest darrer cas, seria més fàcil empitjorar una hèrnia lumbar.

**6.- Posició de les cuixes:** Serà millor que els genolls quedin lleugerament per sota dels malucs. Sovint tenim cadires que ens permeten graduar l'alçada.

PIXABAY

**7.- Posició dels genolls:** Les cames entrecreuades no són una bona opció. Serà millor procurar les cames paral·leles entre si i a l'amplada dels malucs.

**8.- Posició de les cames:** Evitem endarrerir les cames darrere dels genolls.

**9.- Posició dels peus:** Es poden utilitzar plataformes per mantenir els dits dels peus més elevats que els talons.

De totes maneres, serà imprescindible anar-se aixecant sovint i estirar-se per contrarestar els efectes d'una postura mantinguda molta estona seguida. Estirar la columna cap al sostre i allargar el psoes i el isquiotibials són els exercicis clau per restablir l'equilibri muscular.

Una nota curiosa que vull compartir si no ho has fet abans és observar l'esquena d'un nadó quan seu. En aquest cas, sembla que sortim programats per seure bé i anem empitjorant amb l'edat.

PIXABAY

**LLUNA PLENA.** Tècnica mixta. 20 cm.

**CONFIDÈNCIES 2/4.** Tècnica mixta. 29 cm.

# Pulsió directa

## RETROSPECTIVA DE SÍLVIA COLOMINA

Per **JBC** / Quadres de **SÍLVIA COLOMINA**

**Les seues obres tenen alguna cosa especial,** una energia subtil que no es capta a primera vista. "Hi ha gent a qui pot semblar un dibuix molt infantil pel tipus de traces i colors que utilitza, però a mesura que vas entrant a la seua obra i en veus l'abast i la trajectòria t'adones que tenen molta força". Antonio Pena és el galerista de Le Petit Atelier, responsable de l'exposició *Recull*, una retrospectiva de l'obra de l'artista lleidatana Sílvia Colomina.

"D'un temps ençà sí que planifico més els quadres, hi penso i els projecto. Al final, però, l'instint és més poderós i l'instint que em surt de dins fa que el resultat sigui imprevisible", confessa Colomina. Diagnosticada d'esquizofrènia quan tenia vint-i-tres anys –ara en té quaranta-quatre– la Sílvia va trobar en la pintura, passió que vivia de petita, una manera de "projectar i treure tot allò que se'm removia per dins. Fins aleshores el meu art era més figuratiu, i a mesura que va anar

**DONA FENT MALABARISMES .** Punta seca i gravat. 27x27 cm.

**PEIXOS.** Mixta. 37x45 cm.

passant el temps vaig anar desenvolupant aquest art més sincer, directe i impulsiu". Sobre les peces l'autora hi aboca tot allò que en aquell moment li passa pel cap, el cor i l'estómac. "A vegades sí que hi ha formes que jo puc reconèixer i intuir d'on surten, però majoritàriament treballo amb formes molt abstractes que em surten de dins", confessa.

A l'exposició podrem veure peces úniques amb textures mixtes. Sobre gravats, litografies, punta seca i xilografies pròpies, Colomina hi practica intervencions úniques en pintura, collage o cera. "La seua és una obra senzilla, íntima i innocent", explica Pena. La relació entre l'art i la malaltia és molt directe, i en aquest sentit Colomina fa un exerci molt valent, conscient que no sempre la societat està en disposició de comprendre tot el que envolta el món de les malalties mentals. "Ara feia més de cinc anys que no exposava i per a aquesta ocasió hem fet una selecció d'una trentena de peces".

**PAISATGE DE NIT.** Collage sobre tela i cera. 25x33 cm.

**HABITANTS DE LA CASA.**
Collage i litografia.
50x64 cm.

**AUTORETRAT.** Gravat i collage. 30x31 cm.

**EL CAMINANT.** Litografia pintada a mà. 25x28 cm.

**TRENCAR EL SILENCI.** Litografia. 56x69 cm.

**INCENDI.** Mixta. 69x54 cm.

**'RECULL'**
**EXPOSICIÓ DE SÍLVIA COLOMINA**

**Galeria Le Petit Atelier.**
Doctora Castells 12 (Lleida).
Oberta totes les tardes de dilluns a divendres i
dissabte al matí fins al 15 de març.
Més información a lepetitatelier.es

# Enllà

## Poble de dalt

SANT MIQUEL DE LA VALL, DAVANT DE L'ESQUENA BOSCOSA DEL MONTSEC, A LA TRANQUIL·LA VALL DE BARCEDANA

**La vall de Barcedana,** coneguda pels naturals del país com la Vall, a seques, s'estén des de la Noguera Pallaresa cap a l'est, una franja oberta entre el Montsec i els serrats de Llimiana, dels Obacs i del Canonge, que assoleix el punt més alt al Capolat, que els autòctons solen anomenar Cap Pelat, i escrit així apareix en alguns senyals. Per llevant, aquell triangle de terreny inclinat es clou al portell de l'Hostal Roig.

Quan la vall s'eixampla, coincidint amb el barranc de les Moles, es forma un circ muntanyós a la solana, on es repengen tres poblets poc distants entre ells, per sota del castell de Sant Gervàs, que treu el caparró d'una torre circular gairebé a la carena, i enfront de l'ermita de Sant Salvador del Bosc. Una toponímia molt santa, perquè els tres pobles en qüestió es diuen, de baix a dalt i per ordre d'arribada des de la cruïlla d'abans de Llimiana, Sant Cristòfol de la Vall, Sant Martí de Barcedana i Sant Miquel de la Vall.

Aquest últim constava com Sancti Michaelis de Cassis en un document del monestir de Gerri datat l'any de Déu de 996. El seu origen caldria buscar-lo encara més amunt, al Castelló Sobirà, abandonat pels seus habitants per establir-se pendent avall, en un indret més accessible i conreable, a l'actual emplaçament, designat aleshores Castelló Jussà. Alguns encara baixarien fins al Castellet, esdevingut Sant Martí. A Sant Miquel, on Pascual Madoz va comptar a mitjan segle XIX una vintena de cases (tantes com veïns hores d'ara), es va fixar el cap d'un municipi integrat més tard a Gavet de la Conca, així com la parròquia, en una església que conserva elements romànics, de nau única amb creuer i capella lateral, teulat a dues aigües, finestres esqueixades als costats, porteta adovellada, espadanya de dos ulls amb dues campanes i cementiri al darrere amb xiprers. Al centre de la façana, com si aquell destorb visual no s'hagués pogut dissimular en un lloc més discret, una caixa elèctrica connectada a un cable de la llum. Per compensar l'esguerro fruit d'una escassa sensibilitat pel patrimoni, el panorama excels de les obagues boscoses del Montsec de Rúbies i d'Ares, amb el trau de Terradets entremig.

per **VIDAL VIDAL**

LLUÏSA PLA

**A LA TRANQUIL·LA VALL DE BARCEDANA HI HA L'ESGLÉSIA DE SANT MIQUEL, QUE CONSERVA ELEMENTS ROMÀNICS**

# Casa de baix

**ESSÈNCIA DEL MONTSEC**

Casa Roca, Sant Martí de Barcedana, 973651070.

Baixant, de tornada, en cinc minuts amb cotxe, des de Sant Miquel de la Vall fins a Sant Martí de Barcedana, no només es pot menjar esplèndidament o fer nit còmodament a Casa Roca, establiment dedicat al turisme rural des de 1986, sinó passar-hi també a comprar alguns dels productes agroalimentaris artesanals i ecològics que la família Roca-Tomàs elabora en un obrador domèstic amb vegetals collits a l'hort i en camps propis dels voltants, envasats amb l'etiqueta Essència del Montsec, com l'oli d'oliveres centenàries, obtingut per procediments mecànics i amb una vella premsa d'esportins, el vi de nous semblant a la ratafia o delicioses conserves naturals de fruita de diversos sabors: pera amb canyella, préssec, cireres, carabassa...

LLUÏSA PLA

## La Gastroteca

www.ferreruela.com madgegove

# Al conill no li planyis el setrill

ANIMAL DE COMPANYIA EN MOLTES CULTURES, EL CONILL ÉS MOLT HABITUAL EN LA NOSTRA GASTRONOMIA TRADICIONAL

**Tanquem el febrer** i la propera *Gastroteca* serà d'aniversari: farà un any que el món es va paralitzar, el món industrialitzat. De sobte vam ser conscients, des de les nostres llars, que la natura seguia girant i que potser érem nosaltres qui ens havíem desnaturalitzat. En perspectiva podem dir que estem si fa no fa igual, malgrat que ara ens mirem l'exterior des d'una finestra i l'observem amb certa recança.

Tot i això seguim cuinant –i cuinant molt– mentre esperem que aviat puguem obrir bars i restaurants de forma definitiva, no a mitges tintes per donar vida i una mica d'alegria en aquesta vida tant trista de la pandèmia. Avui us proposo que cuinem conill, una d'aquelles carns blanques que tenen amants apassionats i detractors a parts iguals. El conill és un animal que en segons quines cultures és impensable que es pugui menjar i que al nostre territori té força tirada. És un mamífer curiós, de fet ja sabeu que diverses subespècies s'han adaptat com a mascotes domèstiques, i d'aquí que hi hagi moltes persones que no poden menjar aquesta carn per l'associació amb aquest animaló tan bonic, de llargues orelles i cua petita que els fa molt estimats.

El nostre país, així com a la resta de la península Ibèrica i França, són zones on hi ha una força quantitat de granges de cria. Per menjar se sacrifiquen quan arriben a una mida d'entre 1,75 i 2,25 quilos. En els darrers anys, i per la consciencia ció en la protecció dels animals i la sostenibilitat, s'ha estès l'ús de la marca conill de qualitat. Per tenir aquesta marca les granges es doten d'espais amples per a la criança i s'alimenta els conills amb una dieta ben controlada, lliure de medicaments i de pinsos d'origen animal. Els conills són herbívors i viuen en camps oberts, sobretot en camps de cereals i en boscos tancats on fan els túnels per terra que són els seus caus.

L'agricultura intensiva i la deforestació de molts boscos estan fent perillar els seus hàbitats, tot i que són animals força adaptatius al medi i a l'activitat de l'espècie humana, sobretot per la facilitat de la seva reproducció. A Europa, i especialment al nostre estat, així com a França, el conill salvatge ha sigut declarat espècie en perill i amenaçada, ja que la seva població ha caigut en més d'un 70% la darrera dècada. Aquesta situació no és una bona notícia per al medi ambient, ja que el conill és

BEN CUINADA, LA CARN DE CONILL ES POT CONVERTIR EN TENDRA, MELOSA I SUCOSA

GABRIEL JOVÉ

per **GABRIEL JOVÉ**
Cuiner

considerada una espècie clau i per tant afecta molts altres estrats dels ecosistemes.

A nivell gastronòmic els catalans som molt de fer-lo en cassoles i menjar-lo rostit a la brasa. Està sempre a la llista d'ingredients saludables per la seva carn magra baixa en greixos i força vitamines i proteïnes importants per al creixement i per a dietes. Personalment era una carn que em feia mandra perquè és bastant insípida, i pràcticament no em diu res si la menjo a la planxa o bé rostida, però si hi fem una bona cassola de tros, o de conill amb caragols, la cosa canvia. La vaig redescobrir gràcies al conill amb allada que un dels meus mestres de cuina catalana, l'Albert Lladós d'Alcarràs, em va ensenyar. Va compartir amb mi el secret familiar d'un bon conill a l'*ajillo*. A la foto veureu una espatlleta de conill que fèiem cuinada a baixa temperatura, ben sucós amb mel i espècies que caramel·litzava al forn lentament.

Quan l'agafàvem amb les mans i la mossegàvem descobríem una carn melosa molt aromàtica. Perquè estareu d'acord amb mi que no hi ha cap experiència gastronòmica més completa i natural que poder degustar amb les mans els aliments cuinats. Per sort, el conill també s'ha convertit en un senyor ingredient per a la gastronomia i en trobem arreu, ja sigui en format sencer, en hamburgueses, espatlletes, lloms, costelletes o en forma de mandonguilles. Si sou de les que us fa peresa –o fòbia– menjar conill, doneu-li una oportunitat. I si mai trobeu en una carta la seva cosina germana gran, la llebre, no deixeu de demanar-la perquè l'experiència serà immensa.

# Entre copes

@segrelectura lectura@segre.com

per **RAQUEL BUENAVISTA**

## Fira 2019

**Homenatge al Jussà**. Els vins de muntanya van agafant volada i en aquesta secció ja ens n'hem fet ressò més d'un cop. Avui hi tornem i el nostre destí és Salàs de Pallars, on trobem Solana Roivert. Aquest és un petit celler familiar (Casa Ramonet) continuador de la tradició vitivinícola de Salàs de Pallars, que històricament ha marcat el límit geogràfic del Pirineu de Lleida en l'elaboració de vi que es venia muntanyes amunt als pobles de l'Alt Pirineu, que disposaven de bones carns però no tant de bons acompanyaments enològics. La història de Solana Roivert va lligada a la històrica fira de Salà que, durant segles, ha estat una de les més importants d'Espanya de les dedicades al bestiar. Cada casa de la vila es convertia en fonda, competint entre elles amb els millors àpats i els bons vins que se seleccionaven per a aquests dies de comerç i festa. Des del cultiu de les vinyes a l'elaboració del vi, a Casa Ramonet es treballava per oferir un vi singular que servís de reclam i fidelització als seus hostes. Un clar homenatge a aquesta tradició és el vi que us presentem i que precisament es diu Fira. És el resultat d'un cupatge de syrah i ull de llebre d'unes vinyes joves ecològiques plantades a una altitud d'entre 600 i 700 metres. De color vermell intens amb rivets porpra, destaquen notes de fruita vermella, maduixa, pruna i una mica herbat, amb lleugeres aromes de criança com vainilla i torrefactes. D'entrada agradable i sedosa, en boca sorprenen lleugeres notes de criança, amb rodonesa al paladar. És perfecte per combinar amb rostits de xai, carn vermella, formatges, pastes, embotits i plats de caça. Solana Roivert també comercialitza el Quimal, nom de la branca més robusta de l'arbre i que és un espectacular monovarietal a partir de l'ull de llebre, i el molt original Llarim (mirall al revés), un brisat amb totes les característiques del sauvignon blanc que evoquen el paisatge i el clima on han crescut les vinyes. Segur que us sorprendran.

**FITXA TÈCNICA**

Celler: Solana Roivert.
Zona: Costers del Segre.
Varietats: Syrah i ull de llebre.
Tipus de vi: negre. Grau: 13,5º
Preu: 14 €

# Xavier Argemí: “Valorar les petites coses fa que la vida sigui meravellosa”

*Aprendre a morir per poder viure* és el el títol del llibre que ha escrit Xavier Argemí, que des de petit pateix la malaltia de Duchenne, que fa que vagi perdent la força amb els anys. Ara ja està en cadira de rodes i ha volgut escriure aquest volum "per ajudar persones que passen per circumstàncies difícils o tenen algú proper amb problemes". Comparteix com ha après a viure amb la mort a la vista i afirma que, malgrat tot, no té una vida desgraciada. Afirma que la fe i la família han estat i són els seus pilars de fortalesa.

Per **GINA DOMINGO** / Foto de **FAMÍLIA ARGEMÍ**

En Xavier Argemí és molt conscient del que l'espera, que la malaltia que pateix des de petit és progressiva. Malgrat tot, el llibre que ha escrit és un cant a la vida en totes les seves formes, inclosa la mort.

**– Per què ha volgut compartir la seva experiència de patir una malaltia degenerativa?**

Per ajudar persones que viuen o tenen algú proper amb unes circumstàncies difícils o amb problemes difícils.

**– Diu que el cos se li ha anat atrofiant dia a dia i en canvi el seu esperit ha anat guanyant en flexibilitat i acceptació. Com ho ha aconseguit?**

Cada moment complicat de la meva malaltia m'ha obligat a reflexionar sobre la situació i a veure quina és la milllor manera d'encarar-la, i cada vegada he anat aprenent a acceptar no tenir les funcionalitats que em fa perdre la malaltia. Això no s'aprèn d'un dia per l'altre: crec que ho he aconseguit intentant buscar-li sentit a la meva vida i no pensar en el que no puc fer sinó el que encara puc fer. Penso que malgrat les limitacions que tingui vivim en un moment en el qual gràcies als avenços tecnològics podem fer moltes coses per participar en la societat i poder-la fer millor. En el meu cas la fe m'ha ajudat molt a donar un sentit a la meva vida i tinc la sort de disposar d'uns pilars dels quals haurien de disposar totes les persones que pateixen: la família, els amics, el suport espiritual, psicològic o emocional i la medicina, especialment les cures pal·liatives que ajuden, que la gent se senti acompanyada i que no hagi de patir.

**– En el llibre comenta i descriu moltes situacions del dia a dia. Han estat i són aquestes petites anècdotes les que l'han portat a afrontar la malaltia?**

Sí, per això dono molta importància a valorar les petites coses que fan que la vida sigui meravellosa.

**– Parla molt de la seva família: pares, germans, cosins i cosines. El fet de tenir una família tan nombrosa creu que l'ha ajudat afrontar la situació? O no ha estat així?**

Per suposat. Sempre he tingut el seu suport i m'he sentit molt estimat. Ells han viscut tot plegat de forma natural i em veuen com un nexe d'unió de la família. Tot això per a mi és molt important i per això trobo que la gent que no ha tingut la meva sort tenen el mateix dret d'ésser estimats i tenir el suport mèdic per tal de no patir i gaudir d'una bona qualitat de vida. Per això és tan important que tothom pugui disposar d'unes bones cures pal·liatives.

**– Al llibre explica el que li passa, el que sent enmig de tot el que està passant. En canvi no hi ha gaires referències als sentiments o pensaments de la seva família més propera. És a dir, els seus pares i germans, com ho han afrontat, tot plegat?**

Ho han afrontat vivint al dia i tractant-me amb naturalitat.

**– Diu que ha après a viure amb la mort a la vista. Molta gent no ho entén perquè en situacions així la por, la desesperança, ho envolten tot. Com s'ho ha fet?**

Realment és una situació que no és fàcil, perquè es té por al patiment, principalment, i també a la incertesa de no saber què hi ha després de la mort. A mi m'ha ajudat sentir-me acompanyat, intentant gestionar bé les emocions i amb la seguretat que les cures pal·liatives faran que no pateixi. També pensant que després de la mort hi ha d'haver quelcom més on hi hagi una justícia verdadera; si no no tindria sentit la vida amb les injustícies que hi ha en aquest món.

**– M'agradaria saber quin tipus de lectures li agraden més. Els seus autors preferits.**

M'agraden les novel·les d'intriga, llibres d'històries basades en fets reals i de temes d'actualitat. També m'agrada la història.

**– Un llibre per tornar a llegir...**

*El despertar de la señora Prim*, de Natalia Sanmartín.

**– Una cançó per escoltar sempre...**

*Mil ocells*, de Txarango, o *Eso que tú me das*, del grup Jarabe de Palo, amb el gran Pau Donés.

**LES QUATRE CAMBRES DEL COR**
**Anaïs Nin** (La Intrusa)

Novel·la. La història se situa al París dels anys 30, on Djuna viu enderiada per una història amorosa, viscuda amb intensitat, entre ella i Rango, un músic exòtic i misteriós. Un estudi del revolucionari romàntic a partir de materials viscuts, amb unes lleis pròpies.

**TOT EL QUE EM CAL JA HO DUC A DINS**
**Rupi Kaur** (Empúries)

Poesia. Kaur és el fenomen global de la poesia dels darrers anys. Amb una sensibilitat exquisida torna a alguns dels temes característics de la seva obra, com el feminisme, el trauma, la pèrdua o l'amor, però ara fent un pas més.

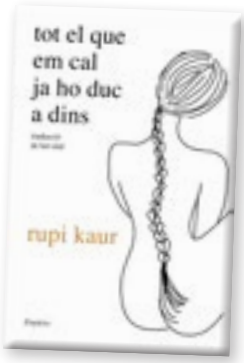


## Notes al marge

# Estació Exili

**És molt bona notícia** que una editorial de les dites de comarques publiqui un dels grans de la literatura europea del segle XX. Ho ha fet Pagès amb *Històries d'exili* de Joseph Roth, que integra quatre novel·les curtes o relats llargs –sobretot l'últim– inèdits fins ara en català. Totes quatre peces van ser escrites als anys trenta, en l'exili parisenc del prosista, un jueu austríac d'esquerres, quan Hitler havia pujat ja al poder i amenaçava amb annexionar-se el seu país, que arran de la primera guerra mundial havia deixat de ser un imperi, per a disgust de l'autor de *La marxa Radetzky* o *La cripta dels caputxins*, obres en què recrea l'esperit de l'època imperial i en lamenta la desaparició. En fi, si Camus va escriure *L'exili i el regne*, aquest recull traduït de l'alemany per Pilar Estelrich i Montserrat Franquesa bé podria haver-se titulat *L'exili i l'imperi*.

Nascut en 1894 a la regió de Galítsia fronterera amb Rússia, gresol de diverses ètnies amb l'alemany oficial com a llengua culta, el jove Roth es trasllada a Viena per exercir el periodisme. Destinat com a corresponsal a París, l'hi enxampa l'ascensió al poder del Führer. El seu nom figurarà a la llista negra del III Reich i els seus llibres seran cremats a la foguera del 10 de maig de 1933 a la Universitat de Berlín. Home de

**ROTH NARRA UNA AVENTURA AMOROSA ENTRE UN FUNCIONARI DEL FERROCARRIL I UNA COMTESSA RUSSA QUE RESCATA D'UN XOC**

**LA REINA SOLA**
**Jorge Molist** (Planeta)

Novel·la. La història d'una dona enfrontada als tres grans poders de la seva època: amor, odi i venjança. Jorge Molist recupera amb aquesta novel·la una època històrica que va fer canviar el destí de tot Europa i va obrir el Mediterrani a la Corona d'Aragó.

**EL MÈTODE TOKEI**
**Eduard i Carla Estivill** (R.Vents)

Salut. Com posar a l'hora el teu rellotge intern per viure amb salut. Fa milers d'anys l'ésser humà estava connectat als cicles naturals de la vida. Aquest vincle amb els ritmes de la natura proporcionava als nostres avantpassats salut, energia i benestar emocional.

per **VIDAL VIDAL**

vida familiar desordenada, bohemi i cul de cafè, alcohòlic sense remei, morirà en 1939, als 44 anys, en ple delírium trèmens. Pòstumament, n'apareix la novel·la autobiogràfica *La llegenda del sant bevedor*.

Al primer dels quatre textos aplegats, *El cap d'estació Fallmerayer*, es narra una aventura amorosa entre un modest funcionari del ferrocarril i la comtessa russa que rescata d'un xoc entre dos trens. La bella passatgera parlava amb accent exòtic, veu profunda i llunyana, i "tenia a la gola la majestat de les grans extensions i del món inconegut". Unes "extensions sense límits" com el passat perdut que enyora el vell protagonista del segon relat, *El bust de l'emperador*. Els altres dos, *Triomf de la bellesa* i *Confessió d'un assassí, explicada en una nit*, traspuen una misogínia de fons, a través de comentaris que l'actual correcció política censuraria. Un exemple: "Ai, amics meus, és millor lliurar-se a un enemic declarat que fer-li saber a una dona que l'estimes". L'enemic t'elimina ràpidament, argumenta Roth, mentre que la dona ho fa amb una lentitud cruel.

V.V.

**NAPOLEÓ, LA REVOLUCIÓ I ELS CATALANS**
**A. Gelonch**
(Viena)

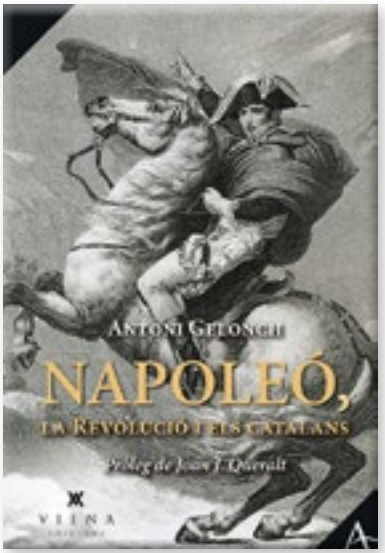


Assaig

# La revolució i la condició humana

GELONCH DIBUIXA EL LLEGAT DE NAPOLEÓ

Per **REDACCIÓ**

**Aquest llibre** explora per què no van arribar prou aquí les idees de la Revolució Francesa i per què es va produir un tancament de files. L'autor, el lleidatà Antoni Gelonch, explica per què la mala gestió dels fets de començaments del segle XIX va comportar misèria, guerra i absolutisme tot al llarg d'aquell segle. El llibre també parla de relacions entre veïns, dels plans de Robespierre i de Napoleó per a Catalunya, de l'organització administrativa napoleònica a casa nostra, d'animadversions, de revoltes, de Baiona. De la condició humana, en definitiva.

**QUIRÒFAN**
**Mil motius** (U98 Music)

Mestissatge festiu. Txarango, Doctor Prats o Oques Grasses són tres de les bandes més potents de la –ja no tant– nova fornada de mestissatge català del segle XXI. Quiròfan és un sextet de joves músics barcelonins nascuts i crescuts rere un moviment que continua sent molt vital. La Covid sembla que no mata les ganes de festa.

**DJANGO DJANGO**
**Glowing in the dark** (Because)

Indie. Amb aquest disc el quartet londinenc es consolida com una aposta de valor segur. Un disc ple de matisos, que sense perdre ritme en cap moment et sap portar per ambients prou dispars. Sense estridències, amb una elegància que recorda bandes dels noranta com Primal Scream o Beck, Django Django no deceben en absolut.

**MOGWAI**
**As the loves continues** (Tempory Resistance Limited)

Pop electrònic. Després d'irrompre a mitjans dels noranta amb una combinació de pop sobre bases tenebroses de dub electrònic, els escocessos no han perdut el temps. Amb més de vint discos a l'esquena Mogwai segueixen en forma i indaguen en la mateixa fórmula de mescles tant fresques com fosques.


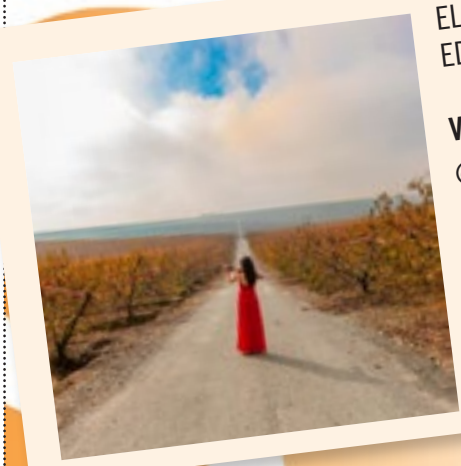

EL GUANYADOR D'AQUESTA EDICIÓ ÉS:

**VIOLINISTA DE TARDOR**
@marcphotonat
publicada el 13 de desembre

ENHORABONA!

ESPAI CERCLE

Busca'ns a Instagram **@segrediari** i comparteix la teua foto amb el *hashtag* **#cerclelectura**. Podràs guanyar un àpat per a 2 persones a l'emblemàtic **PARADOR DEL ROSER DE LLEIDA**
Fins al 30 d'abril del 2021.

PARADORES

## La tria

per **ANDREU LONCÀ**

# La vida del pare

**Un matí** d'aquest hivern, endut per la curiositat del títol, per l'assumpte que fa perfum de revisió, de *ajuste de cuentas* amb la figura del propi pare, fugint del tedi, he pres el volum intitulat *El pes de la memòria*, de Xavier Moya, publicada enguany per l'editorial Columna. És a les clares una novel·la de consum, una història que t'atrapa des del primer capítol sense pretensions ni afectacions literàries. És evident que a Xavier Moya no li donaran el premi d'Òmnium Cultural, i això no obstant, el novel·lista narra amb grapa, des de la perspectiva del fill empipat amb el propi pare, un viatge cap al nord de la França, cap al passat de la família, farcida de secrets, de llums i d'ombres.

Ja poden endevinar que és la novel·la indispensable per aquests dies de tedi confinats a les cases i a les comarques.

Xavier Moya és un periodista que ha escrit, pel que endevino, la seua primera novel·la en la maduresa vital, el que en podríem dir una òpera prima a la vellesa. No sortirà als diaris, que prefereixen l'esplet de noies que escriuen la seua primera novel·la o contes, cosa que és plausible i correcta. Som davant d'una novel·la en què es nota la formació del periodista espavilat, que coneix els gustos del lector estàndard, atent a les històries del seu barri d'infant, àgil a saltar d'un capítol a l'altre vivaçment, sense vergonya estilística, amb l'argument travat, un llarg viatge al nord, que el narrador mou per davant de tota altra consideració o fre. Xavier Moya sap contar amb l'ardidesa del contador que no vol avorrir el llegidor. Com a defecte, la veu narrativa és pel meu gust massa uniforme; el llenguatge a vegades massa general, tòpic, sempre que pot agafa una autopista, mai més ben dit, però això és una opinió. És l'escriptor que escriu un reportatge que sona a veritat íntima, una mica simple, però veritat. Ara bé, potser la gran qualitat és que el novel·lista sap crear un gran personatge: el propi pare, aquest Anton Mora que poden endevinar que té més defectes i contradiccions que ningú; a més, té traça creant un antagonista, el seu germà Tomàs, la gràcia dels germans vells, enemistats, que es retroben a les vellúries en una residència. Diria que les dones de la novel·la són superficials, els amors són de merament esbossats.

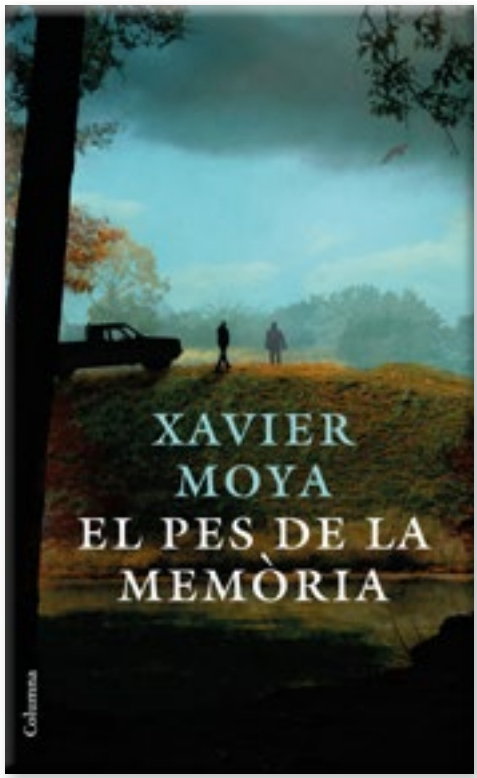


**SOM DAVANT D'UNA NOVEL·LA EN QUÈ ES NOTA LA FORMACIÓ DEL PERIODISTA ESPAVILAT QUE CONEIX ELS GUSTOS DEL LECTOR**

En la novel·la de Moya, el narrador protagonista no solta mai les regnes de les recerques sobre el passat familiar. Quan es relaxa líricament, desbarra una mica. Les relacions entre el fora i el dins estan viciades pel llenguatge una mica gruixut. El periodisme és un assumpte complex: escasseja una lliure circulació de la veritat lubrificada. Xavier Moya escriu el que convé en un determinat context, l'hi duu la mica de vanitat o potser el pur costum. Ara, es fa llegir. M'agrada imaginar aquesta novel·la a les barberies d'homes de la infància a Seròs, de mà en mà, entre tebeos i *hazañas bélicas*, plenes de robí.

2.0

# Lleida a la xarxa

NÚRIA MARTINEZ TORREBELLA PROMOU LA PUBLICACIÓ DE FOTOGRAFIES ANTIGUES A FACEBOOK

Per **GINA DOMINGO**/ Fotos de **N.MARTÍNEZ**

La Núria Martínez Torrebella és una enamorada de Lleida i els seus racons. Alguns majestuosos, com la Seu Vella i d'altres petits, que passen desapercebuts per a molta gent. Ella, però, els fotografia i d'alguna manera els fa immortals a través de les xarxes. La Núria té 68 anys i administra cinc pàgines a Facebook: *La Seu Vella de Lleida; Notícies del dia de la meva ciutat; Tens fotos antigues?; On es troba?* A més del seu compte personal. Les cinc entrades de Facebook tenen en comú la ciutat de Lleida.

La pàgina que més li agrada, malgrat que és la més antiga, és la que va obrir dedicada a la Seu Vella, que acumula 3.541 *followers* i quasi 4.000 *likes*. "Intento agafar la Seu Vella sempre des de fora. La intenció és fotografiar-la des de diferents punts de la ciutat", explica la Núria, que procura que cada imatge tingui una mica d' història, "per exemple quan he fotografiat les diverses obres que s'hi han fet en els darrers mesos como quina part de la Seu Vella es tracta, una mica de documentació històrica...". La Núria recorda que va obrir aquesta pàgina perquè "de petita tenia una foto de la meva mare (vivíem dalt de tot d'un edifici prop del Casino al Carrer Major,) asseguda al balcó i on de fons es veia la Seu Vella. I així va néixer aquesta pàgina al Facebook".

Una mica més tard, el 2012, va estrenar el grup *Teniu fotos antigues?*, on convida tothom a penjar a les xarxes aquelles fotos que estan

amagades per les cases, amuntegades dins de caixes plenes de pols, i d'alguna manera ressuscitar així la ciutat de Lleida dels segles XIX i XX. Aquest grup, que té 742 seguidors, guarda algunes imatges realment inèdites de Lleida, com l'antic mercat de Sant Lluís, on ara hi ha l'estació d'autobusos, o edificis emblemàtics a la Banqueta ja desapareguts.

La Núria decideix el 2013 orientar les seves fotografies cap als racons amagats de la ciutat i organitza una mena de concurs a les xarxes. Crea *On es troba?* "Tenia com a objectiu penjar una imatge molt en primer pla i que els seguidors endevinessin on es trobava. Per exemple, vaig fotografiar uns angelets que hi ha al carrer Major i penjava només la imatge de la cara. I la gent començava a dir indrets, llocs de la ciutat on es podrien trobar. Donava unes 10 hores i si ningú ho endevinava llavors penjava la imatge amb el seu entorn". Aquest grup segueix sent molt actiu, té 1.900 seguidors, i són molts els que interactuen diàriament i pengen imatges poc conegudes de Lleida.

L'any 2016 la Núria decideix obrir un altra pàgina on insereix les notícies més importants que passen a la ciutat de Lleida. La pàgina *Notícies del dia de la meva ciutat* ha arribat a tenir més de 1.600 seguidors.

La Núria ha realitzats diverses exposicions de les seves fotografies en diferents sales de la ciutat de Lleida.

L'any 2017 se li va lliurar la medalla al Mèrit Cultural per part de l'ajuntament de Lleida i a hores d'ara, a banda d'administrar les cinc pàgines a Facebook, és una activista a l'Horta de Lleida. Viu a la partida de Sot i Fontanet, on coordina l'àrea de les dones, ja fa més de vint anys. A més forma part del Casal de la Dona de la ciutat i realitza "tota mena de tasques que tinguin com a objectiu principal el voluntariat".

## N'Apps i cols

per **JOAN TEIXIDÓ**

www.joanteixido.com contacte@joanteixido.com @joanteixidopau

# Què és Clubhouse?

**Fa anys** va aparèixer un moviment global anomenat TedTalks, basat en píndoles curtes, de màxim deu minuts, en la qual experts de tot tipus d'àmbits compartien les seves experiències en el món, sobretot, de l'emprenedoria, vida i projectes. El moviment, també arrelat a Catalunya i a Lleida, ha anat funcionant fins que la pandèmia ha obligat a canviar els hàbits, ja que una part de la gràcia d'aquestes trobades era la comunitat i la xarxa que es creava entre ells.

Totes les trobades han anat derivant cap a la xarxa. Durant el confinament hem vist com Instagram, Meet, Zoom i altres aplicacions servien per crear xerrades i cursos de tot tipus. Entre tota aquesta irrupció de noves plataformes, n'hi ha una que ho ha fet amb molta força: Clubhouse. Què és Clubhouse?

Es tracta d'una plataforma on els usuaris s'agrupen per escoltar conferències i xerrades que imparteixen altres usuaris, sempre basats en un format indispensable, l'àudio. És casualitat que Clubhouse aparegui ara, en ple auge del món del podcast? No. La veu està començant a igualar-se amb les retransmissions de vídeo. Encara falta, però cada vegada són més els que prefereixen escoltar que veure i escoltar. Tornant a Clubhouse, actualment és una xarxa privada a la qual només es pot accedir mitjançant invitació i només si es té dispositius d'Apple. Un cop els usuaris compleixin aquests requisits, podran començar a entrar en sales en les quals podran participar o ser oients en converses d'altres persones. S'ha d'estar alerta, ja que les converses no es graven. Si es vol participar en una xerrada s'hi haurà de ser a l'hora convinguda.

Se'n sap poca cosa, encara, però darrere de la popularitat hi té personalitats de Silicon Valley, com Elon Musk o Mark Zuckerberg. El que sí que se sap és que la idea, si més no, és prou innovadora, per haver sabut trobar un espai entre totes les eines de difusió i comunicació existents avui dia. El que sí que haurem de veure és si els usuaris sentim les ganes de tenir presència en una altra xarxa social de continguts.

A CLUBHOUSE, ELS USUARIS S'HI AGRUPEN PER ESCOLTAR XERRADES I CONFERÈNCIES

www.xavimenos.com @xavimenos
@imxavimenos @xavimenos

# Vint-i-quatre veritats

El cinema és 24 veritats per segon". Si un mecanisme fràgil i fèrtil com la memòria no em falla, crec que va ser el cineasta francès Jean-Luc Godard qui va resumir en una frase el funcionament del setè art. Godard, un dels pares d'una nova manera d'entendre el cinema que va explotar a França als anys seixanta, és un dels grans humanistes del segle XX que encara no ens han deixat. La seva filmografia es pot entendre com la d'un gran homenatge a un mitjà que, en paraules del mateix autor, "produeix memòries" en contraposició a "l'oblit" generat per la petita pantalla de la televisió.

La crisi del coronavirus ens ha obert els ulls i ens ha forçat a reorganitzar la nostra escala de valors. Trobem a faltar coses que donaven per assegurades començant per la salut personal i l'estabilitat econòmica i social i passant per aspectes invisibles en època de prepandèmia com el poder d'una abraçada, observar els llavis del teu company de tertúlia o viatjar sense preocupar-se de restriccions i testos. Avui intento mirar enrere i només veig imatges que semblen projectar-se al meu cervell amb la velocitat de vint-i-quatre fotogrames per segon. Intento espiar en el meu passat, en els anys viscuts a Nova York i en els projectes on he estat involucrat, i sembla que aquests ja no formin part de la meva vida. Són fragments d'una pel·lícula vista però no viscuda.

Penso ara en un refugi de llums i ombres que em va abrigar en nits de solitud i que em va ajudar a desconnectar d'una realitat plena de llops. I és que mai m'he sentit sol en una sala de cinema. Ens acompanyen les ombres dels actors, directors i del gran equip tècnic que donen vida a la paraula escrita per un guionista. Del paper al cel·luloide es produeix una conversió digna d'un miracle de Jesucrist. Els actors creen emocions portant al límit el poder de l'empatia humana; els directors imiten la vida jugant amb l'artifici dels decorats i de les llums. Nosaltres, els espectadors, ens emocionem sabent que tot el que veiem és fals: dels somriures a les llàgrimes del nostre company de sala i de les nostres.

Llegeixo com la crisi del Covid està forçant el tancament de moltes sales de cinema i no puc parar de pensar en el meu Cinema Paradiso particular. Penso en les pel·lícules que m'han acompanyat durant la meva vida: els horitzons infinits dels westerns, Julie Andrews cantant a la família Von Trapp, la força visual de Hitchcock, la transparència del cinema d'Ozu... Podria seguir i seguir... Sé que no estic sol en aquesta família de cinèfils empedreïts per exemple el meu admirat Juan Ferrer des de fa un any ens està recomanant a SEGRE films agrupats sobre temes que mostren el poder calidoscòpic del setè art. Com ens ensenya el mestre Ferrer, el cinema són més de vint-i-quatre fotogrames per segon, és més que la veritat de la qual parlava Godard: el cinema és la vida amb totes les seves llums i ombres.

@addonaire

# Back to the 80's per Adrià Donaire

17108

17108

# GRUP EUROSOMNI

TECNOLOGIA PER AL DESCANS

## Just Relax

**490€** Chaise 3 pl 268 x 140 **Mod Neck**

0% finançament

LLUEIX CASA TEVA

DISSENYS QUE INSPIREN

Saló menjador de 240 cm. color Artic / Vintage

¡SUPER OFERTA! -25% DTE.

ABANS ~~527€~~

ARA **395€**

Mobles només a la botiga de Lleida

★ BEST QUALITY ★

Chaiselongue de 285x160 **Mod París** amb seients lliscants, capçals reclinables i pouff al braç.

TRANSPORT I MUNTATGE GRATUÏT

**765€**

www.eurosomni.com

Fins a 40 Km de les botigues imports superiors a 250 €

LLEIDA: C/ Ivars d'Urgell, 16 — Tel. 973 203 969

ARTESA DE SEGRE: Ctra. d'Agramunt, 55 — Tel. 973 400 392

Gran exposició en descans

Obrim diumenges al matí